

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.

Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Helyben előfizethető: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben. Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordajcza szőlőtér, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papir-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstein és Vogler Urutca 13. Lang et Schwarz, Fűrdőutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart. Nyilvált sora 20 kr.

Előfizetés

„Kolozsvári Közlöny“-re.

Megjelen naponként egész nagy iven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft o. é. Félévre 6 frt. o. é. Évnegyedre 3 „ „ „

Az előfizetések egyenesen a szerkesztőséghez küldendők be.

Az előfizetés minden hó 1 és 15-kétől megújítható.

A „Kolozsv. Közlöny“ szerkesztősége.

Egy kis reminiscencia.

Ha helyesen mondotta Zoroáster: „hogy az igazság épen nem a föld növénye“; mennyivel inkább elmondhatjuk azt, hogy a szív nemességével párosult tudomány, nem egyedül pusztá szerelménye az észnek, hanem egy felsőbb hatalom közvetítése által, onnan felülről csepegtetik az ember lelkébe. Ez egyedül azon tudomány, mely soha sem fájul önzéssé, s mely az emberiség egyetemese özlő-jának előmozdításában leli alapját; ez azon kincs, mely a magas értelmi felvilágosodottságban fekszik; ez azon szellem, mely az embert a halandó porhüvely bilincsei közül magával fölemeli, s kitűntet hivatása betöltésére képessé tesz.

Azonban ezen szellemi műveltségnek alapte-nyezője, a tudományok csarnokában, a muzsák falai között szereshető meg, hol a tanárnak élénk figyelemmel kell tanítványa hajlamát kísérni, és tapintatos bölcseséggel a jónak magvát lelkébe plantálni; annál inkább mert a mint egy szelleműd író mondja: „a tévely változatosága, megfolelő változatosága eszközökkel igényel az igazság védelmére, és kitől várható több joggal, a tévely és hitetlenség tulkapásai ellen annak védelmére, mint azoktól, kiknek tulajdonképeni teendőjük, életüket és tevékenységüket, az erény előmozdítására szentelni, s a nemzet kincsét az ifjúság romlatlan erkölcsi felett örökösíteni.“

Az udvarhelyi rom. kath. főgymnasium tanárai is, kik már rég óta érik hivatásukat, s érzik a vállaikra nehezülő felelősséget, eljárásukat oda irányozták, hogy midőn az ifjúság szelleme műveltetik, a kedély vagy is a szív ne maradjon parlagon, hanem termékeny talajjal változzék az igaz, szép és jó magyának befogadására. A tanév vége közeledtével tehát méltán és bizalommal nézhetek a jövőbe, mert tudták azt, hogy fáradságaiknak gyümölcse nem fog elmaradni, s hogy az érettségi vizsgálatok ezt fényes eredménnyel fogják elbebizonyítani.

Nem is csalódtak. Ugyanis méltóságos Páll Sándor kir. tanácsos ur, és az erdélyi rom. kath. gymnasiumok igazgatója július hó 10-én délután megérkezett, hogy a 11 és 12-én tartandó szóbeli érettségi meghallgassa, s azt személyes jelenlétével vezesse.

A tanári testület és az ifjúság követve minden nemzeteknek, még a pogányoknak is azon dicséretes szokását, kik mielőtt valamely munkához fogtak volna, áldozatokat mutattak be, és saját isteneiktől kértek segítséget — mielőtt a vizsgálat-hoz fogott volna, a világosság atyjához folyamodott.

A megvizsgáló ifjak feleletét (kiknek hivatásuk, mint az egyház hí fiainak, a haza dülő-öző oszlopait támogatni és azt helyettesíteni) hallgatni, valóban gyönyörködtető és meglepő volt. Férhas komolysággal és oly értelmi belátással oldották meg a feladott tételeket, melyek bárkinek is kielégíthetők kívánalmait.

A főigazgató ur minden kérdésére oly pontossággal felelt, hogy kitűnt, miszerint a tanári kar ügybuzgó eljárása és az ifjúság jó akarata meghozta azon eredményt, mit az emberiség, a nemzet, és a haza méltán várt. A tudományok külföldi axiomái és postulatumai, oly szabatosan és

folyékonyan hangzottak el, hogy a mennyiség, természet és más szaktudományok theorémái és problémái, a gyűjtött és szakba vágó ismeretek folytán meggyőző érvekkel okádattal láttak.

Maga a főigazgató ur az ifjúság előtt teljes megalékedését fejezte ki; a tanári testületnek pedig ónodaadása és buzgalmaért, oly elismerést szavazott, melyet lapok útján közölni tiltja a testület szerénysége.

A ifjúság tehát bevégezvén középtanodai pályáját, visszasiet a szülői karok közé, hogy felülvilágosodva, újabb nagyobb erővel és kitartással haladhasson előre. A tanári testületnek meg van saját vigasza, az elismerés, és ezt ön magában hordja és elrejté mert ugys szorongató anyagi helyzetéből felmerülő gondok közepett, csak ez az a mi Horáczczal (III-dik levél. 25.) vigasztalja, mondván: „Törd át, az ily fagyos gondok hálóját, s kövesd a mennyi bölcsesség vezetését, hogy hazánkak becsületére váljunk, s a boldogság kincsét ön magunkban birjuk.“

Kórody Endre.

A bécsi világkiállítás.

Bécs történelmi kiállítása.

A emberi művelődés történetében alig van érdekesebb pont, mint a városok alakulása s fejlődése, melyek első telepei voltak a szellemi s anyagi munkának, megteremtői a polgári osztálynak, gyújtó pontjai a kereskedelemnek s iparnak: szóval leghathatóbb tényezői a haladás s felvilágosodásnak.

Annál is inkább vonzó tehát a hegel-utcai kiállítás, mely a változatos eseményekben oly gazdag Bécs múltját tárja elénk.

Szerencsés gondolat volt Bécs város község-tanácsától mindezesre az ősi császárváros történetét különféle rejtőmaradt rajzokban, domborművekben, okmányokban s egyéb történelmi emlékekben a szélrózsa minden irányából ide önzölött idegöneknek bemutatni.

S még szerencsésebben sikerült az eszme kivitele, mert — mintha csak valóban kivétel akarna a Paedagogium épületében rendezett történelmi kiállítás a prateritől képezi, — melynek tulajdonképen kiegészítő részül szolgál — oly ügyesség, szak értelem s ügybuzgó gondoskodás jeleivel találkoztunk itt, mit a prateri kiállításról épen nem állíthatunk.

Nemcsak az élvezheti e kiállítást, ki Bécs történelmét akár Tehitcha régebbi vagy Weisz Károly újabb műveiből tüzetesebben ismeri, hanem a nagy közönség is a lehető legnagyobb haszonnal tekintheti meg, mert néhány rövid óra alatt gyönyörködve futhatja át a pontosan, szakszerűleg berendezett kiállítási tárgyakat, melyek tüzetesen tárják elő Bécs alakulásának s fejlődésének minden phasisait s nem hagynak tekinteten kívül egy nevezetesebb mozzanatot sem, mely Bécs történelmi képének kiegészítéséhez tartozik.

De lássuk közelebbről.

Az első osztályban különféle tervrajzokkal s Bécs történelmi tér, s lát-képével találkozunk, első sorban azon nagy térkép vonja magára figyelmünket, mely dr. Konner Ferencz régészeti tanulmányainak alapján Bécszet a római időkben, tehát Vindobonát tárja elénk. A nevezetesebb épületek, minő a castrum, s a főbb részek, minő a — municipium Vindobona — megjelölése mellett a főhely azon helyek föltüntetése vannak feltelve, hol régészeti leletekre bukkantak — ily lelet-helyet körülbelül 80-at neveznek meg.

E könnyű áttekintésű térkép mellett Hauslab tábornagytanulmányai szerint a római Castrum s az őrtorony képe látható, melyekhez egy római castellum társul. Hauslab, ki már évek óta tüzetesen foglalkozik Bécs történelmi tértárával, azon meggyőződéssel jutott, hogy a római castrum nem a mostani belváros, hanem a mai Belvedere területén állott s ezt katonai indokkal igazolja. A mit az eddigi régészeti föltételek a belváros területén castrumnak tartottak, ő azt igen alapos elfogadható érvekkel bizonyította, csak egyszerű őrállomásnak tartja. Figyelemre méltóbb enél, azon kép, mely szintén Hauslab tábornagytanulmányai buváradásainak eredménye után Bécs terjedését, fokozott nagyságát tünteti fel a római időkben

egész a középkorig, s körülbelül két időszakot jelel meg, melyek Bécs külterjedésére irányadó befolyást gyakoroltak. Ezek után egész sorozata látható a különféle tér s látképeknek. 1050-től kezdve egész a legújabb időkig, melyek Bécs történelmi változásait ismertetik meg a szemlélővel. Különösen feltűnő egy fénykép, mely a florenzi Pallazzo della signoria cortile-jén létező fresko-képről véteztett föl s Bécszet ábrázolja a 16-dik század közepén.

Medici Ferencz neje, II. Miksa császárnak nővére, osztrák Johanna tiszteletére a palota cortile-ját német városok fresco képeivel díszítette s így került Bécs képe is a florenzi palotába, melyet Bécs városa történelmi kiállítása alkalmából az olasz osztrák-magyar követség közbenjárására lefénképeztetett.

Igen érdekesek Comesina munkái, ki Hirschvogel nürnbergi művész s mérnök 16-ik századi rajzai nyomán igen hű képeit nyújtja Bécs különféle részeinek. Ő kísérlette meg először a zsidó-városrészt az ugynevezett Ghettót körvonalozni.

Wolmut, Hufnagel, Vischer, Suttinger, Pramer, szóval mindazon kor művészei és építő-mestereinek művei nagy szorgalommal gyűjtettek itt egybe s különböző oldalról világítják meg némesak Bécs, de még Ausztria történetét is, mert majd minden nevezetesebb középület fontosabb államesemények vagy egyéb nagyobb mozgalmakkal áll összeköttetésben.

Végig futva ez általános tér s látképeket, a bástyák külön osztályaihoz jutunk, mely a vár, az ágostonok, a Kärntnerthor-, Braun stb. bástyák történelmi alakulásait nagyrészt csinos rézmetszetekben ismerteti meg velünk.

A történelmi kiállítás harmadik osztályát a császári várpalota, az ugynevezett „Hofburg“ képezi.

Lautensach János rajza után látható itt egy másolat, mely 1560-ból ábrázolja a vár északnyugati oldalát s Hoogstraten képe, „Amalienhof“ nyomán csinosan készített víznyomata szemléhető az 1652-ik évről, majd az udvari könyvtár 1680-ból, majd az udvari színház 1666-ból vonja magára figyelmünket, mely utóbbiak az 1668-ban megjelent „Il Pomo d'oro“ című könyvben foglalt rajzok s leírások nyomán készültek.

Figyelemre méltók még ez osztályban I. Ferencz császár dolgozó szobájának képe, mely az udvari könyvtár tulajdonát képezi, s az 1745-ik évből származó császári lovarda rajza, melyet Biana azon alkalmából rajzolt le, midőn ez Maria Anna főhercegnőnek Lorenne Károly fejedelemmel történt egybekelésekor gazdagon fel volt díszítve.

A történelmi kiállítás negyedik osztályát az „utezak s terek“ osztálya képezi, melyet a belváros történelmi képei nyitnak meg. Ezek közül a „Bürger-spital“, a St. Clara templom, az Agostonok temploma, a titkos udvari cancellaria épülete, az az a mai külügyminiszeri palota többnyire a 18-ik századból származva, vonják magukra különösen figyelmünket.

Nem kevésbé érdekes az Arsenal 1515-ből, melyet Comesina másolt le az udvari könyvtárban megőrzött eredeti rajzok nyomán. Az arsenal elein tén a Duna egy kis szigetén állott, csak 1537-ben építettette őt I. Ferdinánd császár a városba.

A magánépületek közt Savoyai Jenő palotája emelkedik ki, mely Hildebrand terve nyomán Erlachi Fischer János által építettett 1690 — 1703-ban s a „Lugech“-on létező ugynevezett „Federhof“, mely a 15. s 16-ik század egyik legnevezetesebb építészeti remeke. 1455-ben Tirna polgári család birtokában volt, 1494-ben Edlaspertz birtokába jutott s csak 1591-ben lett Feder tulajdonává, mely nevet még ma is megtartotta a ház. E ház előtti tér volt a 16. században a bécsi kereskedők börzeje, hol a külföldi kereskedőkkel, kiknek ez összejöveteli helyül szolgált, üzleteket kötöttek. Ugyancsak e házban lakott a nagy bölcész Leibnitz is Bécsben tartózkodása alatt — mint tárgymutató jegyzékünkben lájuk.

Nem kevésbé megfigyelésre méltók az István tér változásait előtűntető képek. A legrégebb kép, mely a domot ábrázolja, 1566-ból származik, melyet egy régi fametszet után, Comesina készített, látható még a székesegyház 1792-ből is. Ekkor rontották le a domhoz esatlakozó épületeket. E lerontási költségre II. Ferencz császár azon összeget for-

ditotta, melyen Bécs városa a császár tiszteletére frankfurti, budai s prágai koronázás alkalmából diadalivvel akarta a visszatérő II. Ferenczet fogadni. A császár kívánatára azonban ily hasznos szépítészeti célra fordították az összeget.

A belvároson kívül még a külvárosok építészeti történetét is ábrázolják különböző képekben s jegyzetekben. Sőt az új épületek a történelmi kiállítás egy külön osztályát képezik, melyek azonban sokkal ismeretesebbek, hogy sem velük bővebben foglalkozunk s így áttérhetünk a sokkal érdekesebb „ünnepélyek s események“ osztályába.

Az első kép 1515-ből való, mely I. Miksa császár bevonulását, ábrázolja azon alkalmából, midőn a császár a lengyel és cseh királyokkal találkozott. A rajz I. Miksa császár sirján létező Basreliefs másolata: Érdekesek a török idők képek 1529-ből, melyek közül az egyik a Szolimán által már megszállt Bécszet, a másik meg az ostromot ábrázolja. Logfeltűnőbb azon negyvennégy színezett fametszet, melyek az első török megszállás idején Bécs védőinek s támadóinak alakját több helyütt comikus versezettekkel kísérve ábrázolják.

A 16-ik századi ünnepélyességek eléggé tanulmányozhatók azon képekben, melyek II. Miksa főherceg ünnepélyes játékeit tüntetik elénk. Hét színezett fametszetet láthatók ez ünnepélyek, melyeket a főherceg atya tiszteletére rendezett. Frankolinak az ugynevezett „Turnierbuch“-jából vannak ezek merítve.

1563-ból van itt egy kép, mely II. Miksa császár bevonulását ábrázolja, midőn a frankfurti koronázásból visszatért, 1571-ből Károly főhercegnek Bajor Máriaival történt egybekelése van egy képen bemutatva, 1631-ből Maria Anna infanszónék bevonulása látható, ki II. Ferdinand császárral jegyeztetett el. Chronologikus rendben majd minden nevezetesebb esemény föl van itt tüntetve, így 1671-ik évről Nádasdy gróf szomorú kivégzésének körülményei is nagy képen láthatók, majd az 1683. szept. 12-ki bécsi ütközet olajfestménye vonja magára figyelmünket, midőn Bécs megszáadt a török járom alól.

I. József császár korából is több történelmi nevezetességű tény megörökítése látható. Így a többi között az alsó-ausztriai rendek hódolata trónralépeése alkalmával, továbbá az ugyanazon alkalommal tartott ünnepélyes isteni tisztelet, mely jeleneteket Hackhofer képei tüntetik elő.

A nagy József-féle harang átszállítása az Istvándombra szintén látható Ehrenberg eredeti rajzában E 324 mázsás s 36 fontos harangot Aichamer öntötte a császár parancsára a törököktől elvett ágyúkból. 1711-ben october 29-én egy külön ez alkalomra készült kocsi-ban 200 ember vontatta e harangot a templomba, és az egyik kép e menetel, a másik magát a harangot ábrázolja. Sok érdekes kép látható itt még, melyek mind különféle történelmi eseményeket ábrázolnak. — Legnagyobb része a későbbi császárok bevonulását, a házassági ünnepélyeket ábrázolja vagy különféle historiai nevezetességű követi fogadtatásokat tüntet fel.

Meg van örökítve azon körülmény is, midőn VI. Pius pápa az „um Hof“-on lévő templom erkélyéről 1782. márc. 31-én, épen husvét hétfőn, áldását adta a népre.

Igen érdekesek az 1848-dik év mozgalmas eseményei, melyeknek sorát a tudományos akadémiának megnyitása nyitja meg, majd a mártius 13-ki országközi jelenet köti le figyelmünket. Nevezetesen azon kép, mely a fegyvereknek a bécsi ifjúság közötti első kiosztását ábrázolja, továbbá e mozgalmas idők több más megörökített jelenetei.

Majd Kollar rajzában Metternich leköszönésének mozzanata látható, míg egy másik képen azon körülmény van megörökítve, midőn március 14. és 15-ke közti éjjelen a pozsonyi küldöttség tartá bevonulását.

Az alkotmány kikiáltása mártius 15-én szintén Kollar rajzában van az utóknak föntartva, valamint a sajtószabadság örömhírének hatását is egy kép ábrázolja, mely az udvari könyvtár tulajdonát képezi.

De ki győzné mindazon részleteket elsorolni, melyek itt láthatók.

Az ünnepélyek s események osztályánál nem-

* R. Hall. M. A. IV. és XI. levelei.

kevése érdekesek azon osztályok, melyek a kor-
képeket, a különféle viseletű módokat, az arczké-
peket, pecsétet, pénzeket s érmeiket foglalják ma-
gukban. 1298—1530-ig Bécs minden polgármeste-
rének, városi birájának stb. pecsétje ki van itt állítva.

Figyelemre méltó a kéziratok, okmányok s
emlékkönyvek osztálya, hol először is az ugyne-
vezett „Eisenbuch“ (tünik szemünkbe, mely 1320.
január 21-én keletkezett).

A könyv 333 nagy folio-lapból áll, mely a
város jogait tartalmazza. Az első lapon olvasható
Frigyes római király levele, melyben meghagyja
a városi tanácsnak, hogy eddigi létező s jövőd-
ben szerzendő jogait e könyvbe iktassák.

A mi a könyv alakját illeti: az világosbarna
bőrköltésű, egyszerű díszítéssel. A kézipapir per-
gament. Igen természetes, hogy e könyv 1320-nál
korábbi idők jogait is magában foglalja, mi már a
császári parancsból következtethető.

A másik nevezetes pergament-kézirat az ugy-
nevezett „Stadtrechtbuch“ 1435-ből, mely 259
lapból áll. Ezek közül 208 római számokkal van
jelölve nem egy, mint az előbbi, mely csak arab
számokkal bir. Ujabb buvárlatoknak sikerült felle-
dezní, hogy e jogkönyv a 14-ik századból eredt
s 1435-ben csak újra átdolgoztatott. Annyi bizo-
nyos, hogy a harmadik lapon a következő szavak
állanak: „Das sind den Recht der Stat zu Wienn
Anno Domini 1435.“

Vannak még itt igen érdekes kéziratok, minő
az 1424-ből származó legrégebb kamarai számadás,
továbbá a kézművesek jogainak és rendeleteinek
könyve (Das Buch der Handwerker-Rechte und
Ordnungen) s még az 1281-ből származó „Das
älteste Stadtrecht Wiens im Originale“, mely szer-
int pergament okmány a városok jogtörténetében
nem volt egészen jelentőségű.

E kiállítást tömegesen látogatják, a kiket a
gondosan, rendszerrel felállított régiségi gyűjte-
mények érdekelnék. Ezek között van elég magyar
ember és lesz bizonyára nem egy, ki elgondolja,
hogy mily érdekes dolog volna, ha a magyar vá-
rosok régi emlékeire csak egy szemernyit is for-
dítanak a gondból, melylyel Bécs saját gyűjte-
ményeit őri. Vajjon Pest városa bir-e saját régi-
ségek gyűjteményével? Aligha. **W. G.**

Legujabb táviratok.

Zágráb, július 21. A végvidéki erdők föl-
osztásával megbízott bizottság a főparancsnokság
épületében üléseket tart, melyekre végvidéki bi-
zalmi lérfiak is megjelentek.

Bécs, jul. 21. Galatzon a kolera megszűnt.
A persa sah Brindisin át Konstantinápolyba utazik.
A spanyol kormány konzervatív eljárás által demo-
kratikus reformokat akar létesíteni.

Minő természetűek azok a cath. alapok?

Jelentése az 1869/72-ki magyar országgyűlési
képviselet bizottságának a vallásallapról. Meg-
világítva **Bacsák Imre** által.

XVII.

Valóban kétségbe kellene esnünk a t. albi-
zottságnak korlátlan állammindehatósági elmélete
felett, ha a legujabb jogtudományi munkában az
egyház iránt kiméletebb, szelidebb és igazságo-
sabb elveket nem olvasnánk, melyek minthogy e
ridég, materialisticus világban szintoly ritkák, mint
meghatók, úgy hisszük ügyünk és ügybarátink ked-
véért nem lesz czélszerűtlen azokat egészen ide kiirni.

Minthogy az állam összejelölésénél fogva nem
csupán jogi, hanem erkölcsi közélet is, és így, mint
ilyenek erkölcsi eszméket is kell törvényei és in-
tézkedései által népszerűletében megvalósítania; az
erkölcsi eszmék pedig, mivel végső alapjuk és
legfőbb szentesítők az Istenben fekszik, a val-
lással legszorosabb összefüggésben állanak, s külö-
nösen a keresztény vallásban kifejezett erkölcsi esz-
mék oda irányulnak, hogy az összes emberi élet-
viszonyokat áthassák, és megnevelsék: innen a
ker. államnak azonkívül különös hivatása és fel-
adata az erkölcsi eszméket kebelében a ker. val-
lás értelme és szelleme szerint megvalósítani, és a
ker. életet lehetőleg általános érvényre juttatni.
„(Stahl. Philosophie des Rechts. II. 2.
5. fejelet.)

„Eszerint az állam ker. jellege nem csupán
abban áll, hogy a területén létező ker. egyházat
oltalmazza és istápolja, az igaz isteni tisztetletet
(cultus) a kereszténység (tehát pozitív) fogalmá-
hoz képest jogrendje által (tehát külfatalma által)
támogassa,“ (Stahl: id. m. II. 2. 146 és 161 skl.
3. kiad.) hanem abban is, hogy törvényeiben, intéz-
kedéseiben, a ker. vallás szabványait tisztetletben
tartsa, és megóvja;“ (Pl. a házasságra, elvász-
tásra stb. intézkedésekre vonatkozólag — 156.
160. 161. §§. — E tekintetben Stahl id. m. II. 1.
435. lap. teljes joggal mondja: „Was die Kirche
als unabänderliches göttliches Gesetz (jus divinum)
bezeugt und in ihrem Bereich aufrecht hält, das ist un-
übersteigliche Norm und Schranke für die Gesetz-
gebung des christlichen Staates.“ V. Ö. Zöplis:
„Grundsätze des allgem. und deutsch. Staatsrech-
tes, 4. Kiadás II. Rész 1855. 1856. 53. §. V.

pont.) annak szellemében az igazsággal szelidsé-
get, kiméletet, és türelmet párosítson, hogy a fel-
sőség magát úgy tekintse, és viselje, mint Isten
szolgáját, e földi állapot erkölcsi rendjének
fenntartására; (Szent Pál apostol. Róm. 13. 2. 4.)
hogy minden államlakosban egyszersmind az em-
bert is, mint magasabb, e földi létet meghaladó
szelökre teremtett lényt, megismerje, és becsülje,
és hogy az államkormány általában az élet min-
den viszonyában, melyekre befolyása kiterjed,
a keresztény érzelmet és műveltség elveit Isten di-
csőségére, s országának előmozdítására e földön
érvényesíteni s a nép élénk öntudatában fenntartani
törekedjék.“ (V. Ö. Stahl id. m. Staatsrecht 2.
kiadás 2. köt. München 1857. II. 285. skl.) „Es
ist aber wohl keine Frage, dass wenn die Men-
schen in ihre auf Gottesfurcht sich beziehenden Über-
zeugungen so fest wären, wie in dem, was ihren
täglichen Vortheil angeht, sie die Kirche nicht zu-
rücksetzen könnten — nem lehet az egyházat az
állam alá rendelni — ausgenommen wenn sie ein
für allemal darüber einig sind: Sittlichkeit und
Gottesfurcht könnten ihrem Wesen nach nie äussere
Handlungen verbieten, welche die Regierung be-
fehle, (a mi nem áll, mert vallás- és erkölcs-elle-
nes polgári törvények is vannak) und nie solche
befehlen, welche diese verbieten.“ — (a mi ismét
nem áll, mert a hitelvek hirdetését és külső vallását
— infallibilitás — a pápa — az egyház paran-
csolja, az állam tiltja) Klugo Lehrbuch des Na-
turrechts 329. §. Természetjog dr. Schilling
után dr. Werner II. köt. 29. 30. 244. a lap
1869.

Mindezekből kiteszik, mily nyomorék, haszon-
talan, és a valódi államtudományok valódi állapotá-
val ellenkező „contra torrentem“ evező, publicis-
táinknak ama nézete, miszerint a szabad egyház,
szabad államban, e két intézménynek egymástól tö-
kéletes elszakításában, sőt az egyháznak az ál-
lam általi leigázásában s nem e kettőnek egymást
támogató szoros, de egymástól teljes függetlenségé-
ben áll.

Kiteszik továbbá az idézetekből, mily nyo-
morék és minden erkölcsi, — a népeletre jóté-
kony hatásu szellemi kenetet és minden állami
emelkedettséget nélkülöző, a t. albizottságnak azon
a tulvilágot, az Istent, a halottakat ignorálni akaró
elmélete. Kiteszik végre, hogy a vallás és egyház
befolyása a tudományos és humanitarius intézetekre
az állam részéről nem oly kiméletlenül visszautasi-
tandó, mint a t. albizottság negélyezi; hiszen Ame-
rikában most adják ezeket napról-napra szélesebb
mértvben az egyház kezére. Az egyház pedig a
maga elveinek és intézményeinek fenntartását még
az állammal szemben is méltán követelheti a nél-
kül, hogy a t. albizottságnak szánalmas állam az
államban — féle jalkiáltására adna alkalmat. És ha
fennidéztek elvek a most hatalomra vergődő német
kultur nemzetnek jogphilosophiáját képezik, úgy
boldog Isten! hol szagduozunk mi a tisztelt al-
bizottság frivol elveivel „az ázsiai állapotok“ Sa-
harájában?

Igaz, hogy Németországban a catholicismust
üldöző legujabb törvényhozási elvek nincsenek
öszhangban a tudományok fennidézett legujabb
elveivel. De ez az épen, a mi azon gyártandó tör-
vényeknek kettős hátrányát meglegelőg feltüntet-
ti. i. 1. minden elfogulatlan vizsgáló belátja, me-
lyik szülemény hordja homlokán az igazság bélye-
gét? vajon a politikai önző számításból eredő, s
közel tíz millió polgárnak lelkiismereti jogait sértő
törvényjavaslat-e? vagy: ugyan azon kormány
embereinek a tudomány mezején higgadtan esz-
mélkedő és szabadon nyilatkozó vallomásai? En-
nélfogva 2. melyiknek van jövődjéje és kilátása a
győzelemre: az erőszaknak-e vagy az észnek?

Különbön csudálatos dolog, hogy a német
császári kormány a porosz királyi kormány törté-
nelméből mindent felejt és semmit sem tanul! Droste
Wischerling kölni, úgy Dunin poseni érsek a har-
mincos években, azután Binterim plebánus a
vegyes házasság ügyében, ágyaikkal hurcoltat-
ták a börtönbe. Vicaria Hermanna freiburgi érsek
az ötvenes években épen a papneveldék és papok
missiója kérdésében, mint most tervezetlik, száz-
féle zaklatásnak volt a badeni kormány által alá-
vetve és mit nyertek? Fiascot! A kormány, amint
elhurcolta, oly szépen kisérté és bocsájtotta visz-
sza az egyháznak hivatalhü hivatalnokait! Tehát a
tükör jól mutat ugyan, de nem jól néznek bele a
német urak. Ugyanis a császári hatalom a védetlen
papok ellenében most se nagyobb, erősebb, mint a
királyi hatalom volt, az isteni jog az emberi jog
ellenében most sem kisebb és gyengébb, mint va-
laha volt. T. i. ide is alkalmazható bizonyos érte-
lemben, a mit sz. Bernát Abaelardról mondott:
„Homo sui ipsius mensuram egrediens, nihil nescit,
quae in coelo et in terra sunt, praeter — seip-
sum!“

Felhívás.

a magyar szőlőbirtokosokhoz, borkereske-
dőkhez és pezsgőgyárosokhoz.

**Cordier vegyész öszpontosított cser-
savoldata.**

A borok ép eltartása, és palackkéretté tehetésére.

Chalons sur Marne (Champagne.)

Azon öszpontosított cersavoldat, melyet

szerencsém van önöknek ajánlani, és a melyet a
Champagnei első borcözgek is már 30 éve óta tö-
lem használnak, a párisi, troyesi és chalonsi kiállí-
tásokon többszörösen is éremmel tüntettetett ki.

Az öszpontosított cersavoldat tulajdonsága.
Ezen öszpontosított cersavoldat azon tulajdonsá-
gal bir, hogy megóvja a fehér borokat ama beteg-
ségtől, melyet közönségesen bor megnyulósodás-
nak nevezünk, és melynek okát a növényenyv je-
lentéje okozza. E növényenyv a gabona enyves
részeiben fordul elő és innen származik ezen elne-
vezése.

A borkezelők le fogják győzni ezen öszpon-
tosított cersavoldat használata által ama nehézsé-
geket, melyek az új és ó borok kezelésénél oly
gyakran előfordulnak. Használata annál czélsze-
rűbb, mert az ember csak azt adja meg általa a
fehér bornak, a mi neki hiányzik, t. i. a cersavat,
nem jöhetvén ugyanis a fehérborok, mint vörösbo-
rok, a rohamos erjedés alkalmával a szőlőfirtök-
kel, melyek ezt nagy mennyiségben tartalmazzák,
érintkezésbe.

Az öszpontosított cersavoldat előnye. Az
öszpontosított cersavoldatnak még azon előnye is
van a borok és különösen a pezsgőboroknál, hogy
a bedugasztott palackokban keletkező csapadékot
elszívítván, nem engedi azt az üveghez tapadni, és
így megkönnyíti a dugasztás gyors kivezetését.

Az öszpontosított cersavoldat készítése. Én
az öszpontosított cersavoldatot, mely vegyszé-
leg tiszta, mindig e legnagyobb gondossal készítem, s ez
nem is ad a bornak semmi idegen szagot, sem ízt,
vagy színt, és a jelzett eredményre mindig biztosan
számíthatni. Azért készítem folyadék alakban, mert
meggyőződtem arról, hogy így eltarthatása a
végtelenségig lehetséges, és nem romlik el soha.

A használandó mennyiség. A mennyiség
pontosan meghatározni nem lehet, miután sok függ
a bor és az év természetétől. Mégis lehet egy litret
16 edényről, 2 hectolitre tartalommal, — egyenlő
60 akós, — mint legnagyobb, 24 darab edény-
nél, szintén 2 hectolitre tartalommal — egyenlő 85
akó — mint legkisebb mennyiséget alkalmazni.

Használati mód. Oly borokat, melyek csak a
hordóban leendő eladásra szánvák, csak egyszer
kell ellátni az öszpontosított cersavoldattal, és pe-
zsgő az első lehuzás után — a mi rendesen decem-
ber vége felé történik, és csak 2 hóval később,
vagyis február végén vizahólyaggal deríteni. Oly
boroknál azonban, melyek pezsgővé vagy palack-
éretté készítenők, előnyösebb az első lehuzás után
csak az első felét alkalmazni és 2 hó múlva Ju-
liennel deríteni, a másik felét pedig csak a má-
sodik lehuzás után hozzá adni.

Kapható, és mindennemű felvilágosítást nyer-
hetni Fromm Antal ügynök úrnál, Budapesten, Ma-
lomb utca 6. mint magyarországi és ausztriai fő-
ügynökömnél.

Külföldi hírek.

Páris, jul. 20. A baloldal tegnapi értekezle-
tén elhatározottat, hogy a belpolitika iránti inter-
pellációt fenn fogják tartani, mely hétfőn fog tár-
gyaltatni.

Versailles, jul. 19. (Este). A nemzetgyű-
lés első olvasásában elfogadta a hadseregi isteni
tisztetlet rendezésére vonatkozó törvényjavaslatot,
s azon indítványt, hogy az ülések folyó hó 27-től
nov. 5-ig elnapoltassanak. A baloldal módosít-
ványja, hogy a terület kiürítése után a nemzetgyű-
lés ismét összeüljön 404 szóval 238 ellen elvet-
tetett.

Perpignan, jul. 20. Don Alfons és Sabals
csütörtökön megtámadták Igualoát. A tüzelés egész
napon át tartott. Éjjel a karlisták megerősíték a kül-
városokat s másnap folytatták a támadást. Félnék,
hogy ha segély nem érkezik, a városkezekbe esik.

Perpignan jul. 20. A karlisták Don Alfonso
vezérlete alatt elfoglalták Igualade várost.

Madrid, jul. 19. Sevilla és Cadix Andalusia
függetlenségét proclamálták. Cartagenából hadiha-
jók indultak el Alicante fellázítására. Az új minisz-
terium bemutatva magát a cortesnek, miután még
az egyes tárczák iránt változások történtek, Soter
átvette az államminiszteriumot, Gonzales a köz-
munkaügyet, Moreno Rodriguez az igazságügyet.
Salmeron miniszternök kifejté a kormány pro-
gramját. Harcolni fog a carlisták és a demago-
gok ellen. Salmeron sajnálja azon államok fölke-
lését, melyek a cortes határozatát nem vár-
ték be.

Genf, jul. 20. A persa sah ma este ide ér-
kezett.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, július 23.

— **Hátralékban levő t. előfizetőin-
ket** kérjük, méltóztatassanak az illető összege-
ket hozzánk mihamarabb beküldeni.

A „Kol. Közl.“ szerkesztősége.

— **A nagyszabeni kir. kath. árva-
háznak** jogtalanul visszatartott járadékai részint
utalványoztatnak már, részint legközelebb utalvá-
nyoztatni fognak.

— **A „Hilária“** elmaradott dalestélye va-
lőszínűleg szombatn vagy vasárnap fog megtar-

tatni. Hallomás szerint a Stadler-kertnek akarják
adni az előnyt az „Ujvilág“ fölött, a közönség e
helyváltoztatásnak bizonytal legkevésbbé sem ör-
vendene.

— **644— 1873.** A népiskola-tanítók szá-
mára hirdettet hat heti póttanfolyam ez évben Ko-
lozsvárt a még mindég uralkodó kolera miatt
nem fog megtartatni, miről az illető tanító urak
hivatalosan értesítettek. Kolozsvárt, július 22-én
1873. A kolozs-doboka megyei tanfelügyelőség.

— **Köztudomásra** hozatik, miszerint a
kolozsi m. k. 30-ik honvéd zászlóalj f. évi öszgya-
korlatait, honvédelmi miniszteri rendelet értelmé-
be, aug. 25-től sept. 14-ig a zászlóalj törzs he-
lyen Kolozsvárt fogja megtartani, és továbbá, hogy
a szab. álló tiszt urak, úgy szintén a hadapródok
és altisztek is az öszgyakorlatok megkezdése előtt
14 nappal s így aug. 11-re behívandók. Kolozs-
várt, jul. 21-én 1873.

Szigethy

alezredes zász. p.

— **A kolera Marosújvárt is nagy**
mérvben szedi áldozatait, így mint értesülünk az ezer-
nyil lakós közül már is 40—50 egyetlen ragadott el
a járvány; Szász-Lonán is elég veszélyes jellegű,
Egerbegen szintén, hol az orvos is halállal fizette
meg buzgalmat, melyet embertársai megmenté-
sében kifejtett.

— **Dobau gr. Erdődit** fényes nappal ra-
bolták meg, 10,000 frt. készpénzt, és ugyan anyi
értékű ékszert vittek el tőle.

— **A legrégibb ujság** az „Acta populi
romani diurna“, melyből egyetlen számra a Kr. sz. e.
168-ik évből fennmaradt. Tartalma szó szerint kö-
vetkező: Marciusus 29-én Licinius consul elnökölt
ma. — Erős vihar, a villám egy cserfát hasított ketté
a Veli domb közelében. — A Janus domb alján
fekvő korszakban veredtek a „Sisakos medvé-
hez“ című vendéglő gazdája sulyosan megsebe-
sült. — Titinius aedil megbírságolta a mérsároso-
kat, mivel ezek oly húst mértek ki, a melyet a ha-
tóság biztosan nem vizsgáltak volt meg; a büntetés
pénzből kápolnát emeltetett egy istenasszonynak.
— Ausidius pénzváltó „a czimber paizshoz“ nagy
összeg passívával megszökött, utjában elfogták s
miután a felektől ellopott pénzből mit sem költött
volt el: Fontejus praetor arra ítélte, hogy a beté-
teket azonnal fizesse vissza. — Demiphon rab-
lólőnök, kit Nerva legatus fogott el, ma kivégez-
tetett. — A karthagói hajóhad az ostiai kikötőbe
bevitörözött.

— **William Gladstone** tudvalevőleg az
akadémiai idei nagygyűlésen külső taggá választat-
tott. Az oklevelet átvevén az akadémia elnökéhez
következő levelet intézte; „London, 1873. jun.
30. Sir! Volt szerencsém az osztrák-magyar követ
szívességéből megkapni önnek jun. 16-án kelt
lekötölező levelét s ezzel ezzel együtt a külső tagi
oklevelet, melylyel a magyar tudományos akadémia
engem megtisztelni szives volt. Bár érzem, hogy
mily kevés igényem lehet e kitüntetésre, elfogadom
nagy örömmel s mély tisztetlettel azon testület iránt,
mely regyes volt megtisztelni. Az én szememben
ennek, a személyes kitüntetés mellett, magasabb
rendű jellege is van, mert azon testvériességre mu-
tat, mely a tudomány gyarapítására s az elme mű-
velésére czélzó minden törekvésnek sajátja; és én
őszintén remélem, hogy a művelt világ különböző
országai és fajai között minden ily természetű kö-
telék erősbödni fog napról-napra. Fogadja Sir leg-
mélyebb tisztetemet stb. Gladstone W.“

— **Tizedik közlemény** a bécsi nem-
zetközi kiállításra küldendő szegényebb sorsu
iparosok felségélyezésére az utolsó közleménybe
volt összeg 1468 frt. 79 kr. Adakoztak
még: Kele Izrael 1 forint. Cipész társulat
10 ft. Szőcs társulat 25 ft. Kerekes társulat 5 ft.
Fazekas társulat 10 ft. Ács cz. társulat 15 ft. Ko-
vács társulat 10 ft. Székely József 1 ft. Tallér Já-
nos 1 ft. Budai Ignác 1 ft. Sós Péter 1 ft. Rácz
József 1 ft. Kaukál Antal 1 ft. Nagy Sándor 1 ft.
Straszer Lipót 2 ft. Helli Adolf 1 ft. Tauffer Adolf
1 ft. Simon Ferencz 1 ft. Himmelstein Mór 1 ft.
Sztampa András 1 ft. Orbán József 1 ft. Plihal
Ferecz 1 ft. Straszer S. 1 ft. Tauffer J. 1 ft. Össz.
1563 frt 79 kr. és egy magyar arany. Kolozsvárt,
jul. 17-én 1873. **Krémer Ferencz**,
bizottm elnök.

— **Kimutatás** a kolozsvári kisegítő pénz-
tár-egylet forgalmáról Junius havában 1873. Be-
vételek: Pénztármaradék a mult hóról 25,344 frt.
12 kr. Betétek és 1/2 évi tőkésített kamat 137,844
frt. 84 kr. Kamat, feldij és váltódij 14,432 frt. 34
kr. Belyekdikabban 429 frt. 15 kr. Egyleti ház-
660 frt. 1109 esetben visszafizetett kölcsön
574,177 frt. 14 kr. összesen 752,877 frt. 59
kr. Kiadások: 1131 esetben kölcsön 559,571 frt.
62 kr. Tisztviselők fizetése 1170 frt. 1 kr. Irodai
kellékek és nyomtatvány 81 frt. 68 kr. Bélyegre
320 frt. Kamat 1/2 évre 60,723 frt. 56 kr. Segé-
lyezésre 13 frt. Napibiztos és szigorlatért 1/2 évre
1232 frt. 50 kr. Betét visszafizetések 95,945 frt.
08 kr. Adókra 200 frt. Remuneráció 455 frt.
Pénztármaradék 33,175 frt. 14 kr. összesen
752,887 frt. 59 kr. Kolozsvárt, Junius hó 30-án.
1873.

Tauffer Ferencz igazgató.

Geltch János
fő-könyvvezető.

Kozák Ede
pénztárnok.

— Londonban a napokban Murillonak Páduai szent Antal imádását ábrázoló egy oltár képet árvereztek el, melyet a festő 1650-ben hátlából készít a fivére iránti jószágot tanúsított cadixi kapuczinusoknak, míg nem 1822-ben a gvardian egy angolnak adta el, jelenlegi birtokosa pedig megszorultságból bocsájta árverezésre.

— Berlinben a zsidók temetőjébe, pár nap előtt leplezték le Tausig Károly, a korán elhunyt híres zongoraművész síremlékét melyre Wagner Richárd írta az emléksorokat.

— Gyorslábú ember. Párisban Cobby J. fogadott de M... el, hogy ő gyalog bármelyik lovát kifárasztja, a napokban kellenek utra M... lóháton, Cobby pedig gyalog Ronen felé; mondják, hogy az angol már több ilyeszerű fogadást nyert meg.

(Necrolog). Balla Emilia, özvegy Apór Gyuláné, maga s gyermekei: György és Lázár, ugy számos rokonai nevében szomorú szívvel jelentik a szerető hű férjnek, a gondos atyának, a kedves rokonok altorjai Apór Gyuláné 52 éves korában, házasságának 19-ik évében, folyó év és hó 19-én délelőtt 11 órakor, — ugyszintén gyermekeinek Apór Ilonának 17-ik, Istvánnak 12-ik évökben és Andrásnak 4 hónapos korában az uralgó járványban ugyanaz nap történt kimutatókat. Hült tetemeik folyó hó 20-án délután 5 órakor fognak rövid gyászszünet után a róm. cath. sir kertjébe örök nyugalomra szállítatni. A megholdogultak lelkéért az engesztelő áldozat, folyó hó 21-kén délelőtt 9 1/2 órakor fog a helyi piaci főtemplomban a Mindenek Urának bemutatni, melyre minden rokon és ismerős szomorúan meghívatik. Béke lengjen poraik felett! M.-Vásárhelyt, 1873. július 20-án.

573—1873 tan. eln. sz.— Kimutatása a Kolozsvár sz. kir. városban uralgó cholera járvány állásának 1873-ik évi jun. 18-tól kezdve 1873 évi július 22. este 12 óráig.

Helység neve Kolozsvár sz. kir. város	Helység Lakosság	A betegség száma	A betegség kitalásnapja	Beteg ma- radt	Szaporod- -ó	Összesen	Ezekből			Jegyzés.			
							meg- gyó- gyult	halt	meg- gyó- gyult				
Július 1. 1873.	1	26,382	19	153	15	170	2	14	154	575	148	273	
Felek község	1		6/7	4	1	5	—	—	5	18	9	4	

Medgyesi Tivadar,
h. polgármester.

Biasini gyorsutazási menetrendje 1873 márczius 10-től.

A magyar keleti vasút menetrendjét márczius 10-én megváltoztatván, következő menetrenddel indulnak

Kolozsvár és Felvincz között:

Kolozsvárról Tordára és Felvinczre indul naponként háromszor, reggeli 8, délután 4 és estvéli 7 órakor, a délutáni 4 órai menet Szeged, Segesvárt, Károlyfehérvárt és Aradot köti összes várakozás nélkül, az estvéli 7 órakor induló gyorskocsi a Marosvásárhelyre induló vonathoz csatlakozik várakozás nélkül.

Felvinczről Tordára és Kolozsvárra indul naponként kétszer, éjjeli 1 órakor a Marosvásárhely felől jövő utasokkal, és reggeli 5 és 6 órakor a Nagyszeben, Segesvár, Károlyfehérvár és Arad felől jövő utasokkal, ezen 5 és 6 órai indulásra mindég két gyorskocsi fog Felvinczen lenni, úgy, hogy bármennyi utas jöjjön is a három irányból, a tovább szállásra bizonyosan számíthatnak.

Kolozsvárról Szamosújvárra és Deésre naponta kétszer, reggeli 8 és délután 3 órakor.

Deésről Szamosújvárra és Kolozsvárra naponta kétszer, reggeli 7 és délután 1 órakor.

Arszabály 30 font szabadpodgyászszal: Kolozsvárról Tordáig vagy vissza 2 ft, tulsuly 2 kr; Kolozsvárról Felvinczig vagy vissza I-ső és közbelső Coupe 4 ft, hátulsó Coupe 3 ft 50 kr, tulsuly 4 kr. Kolozsvárról Szamosújvárig vagy vissza I. és közbelső Coupe 2 ft 40 kr, hátulsó Coupe 1 ft 80 kr, imperial 1 ft 70 kr, tulsuly 3 kr. Kolozsvárról Deészig I. és közbelső Coupe 3 ft 20, hátulsó Coupe 2 ft 70 kr, imperial 2 ft 50 kr, tulsuly 4 kr. A közbeeső kisebb állomások 40 krajczárjával mértföldenként számíthatnak, azon megjegyzéssel, hogy a megkezdett mértföld egészben számíthatik. Minthogy a t. cz. utazó közönség kényelmére az intézet minden lehető kényelemről gondoskodik, reméli további pártfogásait is megnyerhetni.

val mértföldenként számíthatnak, azon megjegyzéssel, hogy a megkezdett mértföld egészben számíthatik. Minthogy a t. cz. utazó közönség kényelmére az intézet minden lehető kényelemről gondoskodik, reméli további pártfogásait is megnyerhetni.

Kolozsvárt, márczius 3-án 1873.

Kibédi Biasini Domokos.
gyorsutazási tulajdonos és igazgató.

Nyiltér.

[17-60]

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt)

ugyszinte
hugycsöszüküléseket, magkiömléseket
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

Dr. Handler Mór

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.
Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig
és délután 3 órától 5-ig.
Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám,
I-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Felelős szerkesztő Sándor János.

820

Árverési hirdetmény,

1—3

Ezennel közhírré teszi alólt igazgatóság, hogy a kolozsvári hitelbank és zálogkölcsön-intézetnél elzálogosított s folyó évi juni. hó végéig lejárt, és még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adni, és pedig az I. osztályu tárgyak, u. m. ruhaneműk, házieszközök, áruk stb. árverezése lesz

folyó évi augusztus hó 25-én.

A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüst-neműk, ékszerek stb. árverése lesz

folyó évi augusztus hó 28-án.

Az árverések az intézet helyiségében mindig délután 3 órakor kezdődnek.

Figyelmeztetés! A kiváltás vagy átirás végett beadott, de még ki nem fizetett s az intézetből el nem vitt zálogjegyek tárgyai ez alkalommal hasonlólag elárvereztetnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani vagy átiratni, a már eladott tárgyakból a bejött többlet hasonlólag őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.
Kolozsvárt, július 22-én 1873.

A hitelbank és zálogkölcsön-társulat
igazgatósága.

Elmélkedő orvosok,

allopathák és homöopathák, az általa meggyógyultak naponta szaporodó bírálatá szerint, a lélegző (torok és mell) és emésztő szervek (gyomor, máj, végbél, aranyér) valamint az idegrendszer (hypochondria, aszkor) betegségeiben, általános és különös gyengeségi állapotban (magkiömlés, tehetetlenség) a Humboldt Sándor indítványára behozott

dr. Sampson-féle Coca-készítmények (német gyógytári árszabály szerint üveg és doboz számra 1 tallér) oly fényes eredményeket eszközöltek, hogy minden hasonló betegségben szenvedőnek a legmelegebben ajánlhatók. Különös ismertetésül dr. Sampson tanár „Szerecsen gyógyszertára” Mainzban, valamint bizonyos gyógyszertárai is (Főraktár Ausztriára nézve Haubner Edénél Bécsben, Magyarországra nézve Török Jozsefnél Pesten, Pecher J. E.-nél Temesvárt, Fürst Józsefnél Prágában) tudományos értekezlet felőle ingyen és bérmentesen küld.

806 21—30

(887)

2—3

Sz. 20028. 1873.

4582.

Pályázat.

Alattirt magy. kir. pénzügyigazgatóság részéről felhívtnak mindazok, kik Alsó-Fehér-, Felső-Fehér-, Küküllő- és Hunyadmegye, Fogaras és Brassóvidék, nem különben Háromszék-, Szeged-, Segesvár-, Medgyes-, Szászsebes-, Köhalm-, Nagy-Sink-, Szerdahely-, Ujegyház- és Szászváros székek területén adóvégrehajtói megbízatást 2 forinttól 3 forintig terjedő napdíj élvezete, és a fuvarköltségek szabályszerű megtérítése mellett vállalni hajlandók, hogy eziránti szabályszerűleg bélyegezett írásbeli nyilatkozatukat tanulmányaik és fedetlen erkölcsi-ségük tanúsítására szolgáló közhiteles bizonyítványokkal ellátva, és életkoruk, nyelvismeretük s egy régibb, valamint jelenlegi foglalkozási módjuk megje'ölése mellett alattirt igazgatósághoz mielőbb, de minden esetre f. évi augusztus hó elsőéig nyújtsák be, — s azon alkalommal egyszersmind azon postaállomást is nevezzék meg, a hová a nyilatkozatukra adandó választ megküldetni ohajtnák.

Magy. kir. pénzügyigazgatóság,
Nagy-Szeben 1873 július 12-én.

888

1—3

37 1873.

Isk. szék.

Pályázat.

Nagy-Enyed város pályázatot hirdet az e városban létező két osztályu felsőbb leánytanodában a második tanítónői állomásra.

A kötelező tantárgyak az iskolaszék által fognak megállítatni.

A nem férjes és zongorában jártas tanítónő előnyvel fog birni.

A zene, német és francia nyelv külön tantárgyat képezvén, külön fizetés mellett díjaztatik.

Évi fizetés:

1. Alkalmos szállás és fűtés a tanoda helyiségében;

2. 500 forint a városi pénztárból

Pályázati határidő augusztus 25-e, pályázni kívánók szak-képzettségüket igazoló tanítói bizonyítványukat a kitűzött határideig küldjék be alólt tanácshoz.

Nagy Enyeden 1873. július 20-án.

Nagy Enyed város Tanácsa.

(885)

2—*

„Victoria“ biztosító társaság Kolozsvártt

elfogad életbiztosítási ajánlatokat minden módozatokban.

Dijai a lehető legolcsóbbak és biztosítottjait az életbiztosítási osztály összes nyereseményének ötven szátóliában az az annak felében részesíti, díjzetési összes geik arányában. Ezen nyeresemény részletetés folytán, az 1871-ben biztosítottak, már 1872-i díjak kilencz szátóliát visszakapták, és bizton remélhető, hogy ezen nyereseményrész évről, évre emelkedik.

Kiválóan figyelemre méltók a biztosított eredményvel megnyitott tulélési csoportok, melyekbe beállítás által mindenki, már életében szép összegeket biztosíthat maga vagy gyermekei részére.

A most országai szerte terjedő cholera járvány különös indokul szolgál szülőknek, férjeknek stb. hátramarandókról előre gondoskodni.

Bővebb tájékozással, utasítással stb. szolgálnak a társasági felügyelők és ügy-nők.

A Victoria biztosító társaság igazgatósága Kolozsvártt.

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvártt, főter br. Bánffy-ház, és központi irodája

KERESZTESY PÁL PAPIRÜZLETÉBEN

főter, Gyulay-ház, felvállal mindennemű

könyvnyomdai munkákat.

Alólírt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonnan felszerelt és izletes be-
tükkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű **nyomdai megrendelést** u. m.:

könyvek, bármely hazai nyelven, körözüvények, rovatos iver, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászhirek,
baromútlevelek, vásárcédulák stb. stb. a lehető legjutányosabb árak, gyors és pontos szolgálat mellett.

A LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA **1 frt.**

Felvállal könyvnyomdai munkát is.

HIVATALOS MUNKÁKRA NÉZVE

a nyomda — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve,
hogy a papírok a legelső papir-gyárakból szereztetnek be. és azok **a hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak,**
a legszükségesebb mintázatokból kész raktárt tart, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrövi-
debb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosíttatik.

Gámán János örökösei könyvnyomdája.